

265**UMOWA**

między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej i Rządem Republiki Chile w sprawie wzajemnego popierania i ochrony inwestycji,

sporządzona w Warszawie dnia 5 lipca 1995 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 5 lipca 1995 r. została sporządzona w Warszawie Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej i Rządem Republiki Chile w sprawie wzajemnego popierania i ochrony inwestycji w następującym brzmieniu:

UMOWA

między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej i Rządem Republiki Chile w sprawie wzajemnego popierania i ochrony inwestycji

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej i Rząd Republiki Chile, zwane dalej „Umawiającymi się Stronami”,

dążąc do wzmocnienia współpracy gospodarczej z wzajemną korzyścią obu Państw,

mając na celu stworzenie i utrzymanie korzystnych warunków do inwestowania przez inwestorów jednej Umawiającej się Strony, włącznie z transferem kapitału, na terytorium drugiej Umawiającej się Strony,

uznając, że wzajemne popieranie i ochrona takich inwestycji zagranicznych przyczyni się do rozkwitu gospodarczego obydwu Umawiających się Państw,

uzgodniony, co następuje:

Artykuł 1

Definicje

W rozumieniu niniejszej umowy:

- 1) pojęcie „inwestor” oznacza następujące podmioty, które dokonały zgodnie z niniejszą umową inwestycji na terytorium drugiej Umawiającej się Strony:
 - a) osobę fizyczną, która zgodnie z prawem Umawiającej się Strony jest jej obywatelem,
 - b) osobę prawną, w tym spółkę, korporację, stowarzyszenie handlowe i inne prawnie uznane jednostki utworzone lub zorganizowane należycie w inny sposób zgodnie z prawem tej Umawiającej się Strony, na której terytorium mają swoją siedzibę i prowadzą rzeczywistą działalność gospodarczą;
- 2) pojęcie „inwestycja” oznacza wszelkie mienie zainwestowane, pod warunkiem że inwestycja została dopuszczona zgodnie z ustawodawstwem i przepisami drugiej Umawiającej się Strony i obejmuje w szczególności, lecz nie wyłącznie:
 - a) własność ruchomości i nieruchomości, jak również wszelkie inne prawa rzeczowe, takie jak hipoteka, kupieckie prawo zatrzymania lub zastaw,
 - b) akcje, wierzytelności lub wszelkie inne rodzaje udziałów w spółkach,
 - c) pożyczkę lub inne roszczenia pieniężne lub prawa do innych świadczeń, mających wartość ekonomiczną,
 - d) prawa własności umysłowej i przemysłowej, w tym prawa autorskie, patenty, znaki fabryczne i nazwy handlowe, technologię produkcji, know-how i goodwill,
 - e) koncesje nadane z mocy prawa lub umowy, w tym koncesje na poszukiwanie, uprawę, wydobywanie lub eksploatację zasobów naturalnych;
- 3) określenie „terytorium” oznacza w odniesieniu do każdej Umawiającej się Strony terytorium znajdujące się pod suwerenną władzą, w tym wyłączną strefę ekonomiczną i szelf kontynentalny, nad którymi dana Umawiająca się Strona sprawuje zgodnie z prawem międzynarodowym suwerenne prawa lub jurysdykcję.

Artykuł 2

Zakres stosowania

Niniejsza umowa ma zastosowanie do inwestycji dokonanych przed lub po jej wejściu w życie przez inwestorów jednej Umawiającej się Strony na terytorium drugiej Umawiającej się Strony zgodnie z jej ustawodawstwem. Nie ma ona jednak zastosowania do sporów powstałych przed jej wejściem w życie lub związanych bezpośrednio ze zdarzeniami zaistniałymi przed jej wejściem w życie.

Artykuł 3

Popieranie i ochrona inwestycji

1. Każda Umawiająca się Strona będzie zgodnie z własną polityką w zakresie inwestycji zagranicznych popierać na swoim terytorium inwestycje inwestorów drugiej Umawiającej się Strony.

2. Każda z Umawiających się Stron będzie ochraniać na swoim terytorium inwestycje dokonane zgodnie z jej ustawodawstwem i przepisami przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony i nie będzie naruszać w sposób nieuzasadniony lub dyskryminacyjny prawa inwestora drugiej Umawiającej się Strony do zarządzania, utrzymywania, wykorzystywania, osiągnięcia korzyści, rozszerzania działalności, sprzedaży i likwidacji takich inwestycji.

Artykuł 4

Traktowanie inwestycji

1. Każda Umawiająca się Strona przyzna na swoim terytorium sprawiedliwe i równe traktowanie inwestycji dokonanych przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony i zapewni, że przyznane prawa nie będą ograniczane w praktyce.

2. Umawiająca się Strona przyzna inwestycjom dokonany na jej terytorium przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony traktowanie, które nie będzie mniej korzystne niż przyznane przez nią inwestycjom dokonany przez własnych inwestorów lub przez inwestorów jakiegokolwiek trzeciego państwa w zależności od tego, które będzie najbardziej korzystne.

3. Jeżeli Umawiająca się Strona przyzna specjalne ułatwienia inwestorom jakiegokolwiek państwa trzeciego w wyniku umowy tworzącej obszar wolnego handlu, unię celną, wspólny rynek, unię gospodarczą lub każdą inną formę regionalnej organizacji gospodarczej, do której dana Strona należy, lub na mocy umowy dotyczącej całkowicie lub głównie spraw podatkowych, to nie będzie ona zobowiązana do przyznania takich ułatwień inwestorom drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 5

Transfer

1. Każda Umawiająca się Strona zezwoli inwestorom drugiej Umawiającej się Strony na transfer bez zwłoki kwot w walucie wymiennej związanych z inwestycją, a szczególnie:

- a) odsetek, dywidend, zysków i innych przychodów;
- b) spłaty pożyczek związanych z inwestycją;
- c) kapitału lub kwot ze sprzedaży lub częściowej sprzedaży albo likwidacji inwestycji;
- d) z tytułu odszkodowania lub z tytułu strat, o których mowa w artykule 6 niniejszej umowy.

2. Transfer będzie dokonywany według kursu wymiany stosowanego w dniu transferu zgodnie z prawem Umawiającej się Strony, która dopuściła inwestycję.

Artykuł 6

Wywłaszczenie i odszkodowanie

1. Żadna z Umawiających się Stron nie podejmie działań pozbawiających bezpośrednio lub pośrednio inwestycji inwestora drugiej Umawiającej się Strony, chyba że spełnione będą następujące warunki:

- a) działania będą podjęte w interesie publicznym lub narodowym i zgodnie z prawem,
- b) działania nie będą dyskryminacyjne,
- c) działaniom będą towarzyszyć postanowienia o wypłacie niezwłocznego, właściwego i rzeczywistego odszkodowania.

2. Odszkodowanie będzie oparte na wartości rynkowej danej inwestycji bezpośrednio przed momentem, zanim działanie takie stało się publicznie wiadome. Jeżeli wartości nie można ustalić bezpośrednio, to odszkodowanie może być ustalone zgodnie z powszechnie uznanymi sprawiedliwymi zasadami wyceny, z uwzględnieniem zainwestowanego kapitału, amortyzacji, kapitału już wytransferowanego, wartości zastępczej i innych odnośnych czynników. Odszkodowanie będzie obejmować odsetki według danego rynku odsetek, poczynając od daty wywłaszczenia lub utraty do daty wypłaty.

3. Inwestor ma prawo dostępu na mocy prawa Umawiającej się Strony dokonującej wywłaszczenia do władzy sądowej danej Strony w celu zbadania kwoty odszkodowania i legalności wywłaszczeniowych lub równorzędnych w skutkach działań.

4. Inwestorzy Umawiającej się Strony, których inwestycje doznały szkód w wyniku wojny lub każdego innego konfliktu zbrojnego, rewolucji, stanu wyjątkowego lub buntu zaistniałego na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, uzyskają traktowanie w odniesieniu do zwrotu, odszkodowania, zadośćuczynienia lub innego istotnego wynagrodzenia nie mniej korzystne, niż dana Umawiająca się Strona przyznaje własnym inwestorom lub inwestorom jakiegokolwiek państwa trzeciego, w zależności od tego, które jest bardziej korzystne.

Artykuł 7

Subrogacja

1. Jeżeli jedna Umawiająca się Strona lub upoważniona przez nią agencja zawrze umowę ubezpieczenia lub udzieli w jakiegokolwiek formie gwarancji finansowej przeciwko ryzyku niehandlowemu w odniesieniu do inwestycji dokonanej przez jednego z jej inwestorów na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, to ta druga Strona uzna prawa drugiej Umawiającej się Strony w wyniku zasady subrogacji praw inwestora, jeżeli pierwsza Umawiająca się Strona dokonała płatności na mocy umowy ubezpieczenia lub gwarancji finansowej.

2. Jeżeli Umawiająca się Strona dokonała wypłaty własnemu inwestorowi i przejęła prawa i roszczenia inwestora, to taki inwestor, jeżeli nie został upoważniony do działania w imieniu Umawiającej się Strony, nie może dochodzić takich praw i roszczeń przeciwko drugiej Umawiającej się Stronie.

Artykuł 8

Rozstrzygnięcie sporów między Umawiającą się Stroną a inwestorem drugiej Umawiającej się Strony

1. W celu polubownego rozstrzygnięcia sporów, powstałych w wyniku niniejszej umowy między Umawiającą się Stroną a inwestorem drugiej Umawiającej się Strony będą przeprowadzone konsultacje między zainteresowanymi stronami.

2. Jeżeli takie konsultacje nie doprowadzą do uregulowania w ciągu trzech miesięcy od daty wniosku o rozstrzygnięcie sporu, to inwestor może przedłożyć spór:

- a) właściwemu sądowi Umawiającej się Strony, na której terytorium zostały dokonane inwestycje, lub
- b) do rozstrzygnięcia arbitrażowego w ramach Międzynarodowego Ośrodka Rozstrzygnięcia Sporów Inwestycyjnych (ICSID), utworzonego na mocy Konwencji w sprawie rozstrzygnięcia sporów inwestycyjnych między państwami a obywatelami innych państw, otwartej do podpisu w Waszyngtonie dnia 18 marca 1965 r., jeżeli obie Strony będą sygnatariuszami konwencji. Jeżeli ten warunek nie będzie dopełniony, każda strona wyrazi zgodę na przedłożenie sporu do rozstrzygnięcia w drodze arbitrażu międzynarodowego zgodnie z Regulaminem uzupełniającym ustalonym przez wyżej wymieniony Międzynarodowy Ośrodek, lub
- c) trybunałowi arbitrażowemu ad hoc, który przy braku innych uzgodnień między stronami sporu będzie utworzony zgodnie z Regulaminem Arbitrażowym Komisji Narodów Zjednoczonych do spraw Międzynarodowego Prawa Handlowego.

3. Jeżeli inwestor przedłoży spór właściwemu sądowi Umawiającej się Strony, na której terytorium dokonana została inwestycja, lub międzynarodowemu arbitrażowi, to taki wybór będzie ostateczny.

4. W rozumieniu tego artykułu każda osoba prawna utworzona zgodnie z ustawodawstwem jednej Umawiającej się Strony, w której przed powstaniem sporu większość akcji jest własnością inwestorów drugiej Umawiającej się Strony, będzie traktowana zgodnie z artykułem 25 ustęp 2 Konwencji waszyngtońskiej jako osoba prawna drugiej Umawiającej się Strony.

5. Decyzje arbitrażowe są ostateczne i wiążące obie strony i podlegają wykonaniu, zgodnie z ustawodawstwem Umawiającej się Strony, na której terytorium inwestycja została dokonana.

6. Po przedłożeniu sporu właściwemu sądowi lub arbitrażowi międzynarodowemu zgodnie z postanowieniem tego artykułu, żadna Umawiająca się Strona nie będzie prowadzić sporu w drodze dyplomatycznej,

chyba że druga Umawiająca się Strona nie zastosowała się do orzeczenia, wyroku, postanowienia lub innego uregulowania dokonane przez właściwy międzynarodowy lub miejscowy sąd w danej sprawie.

Artykuł 9

Rozstrzygnięcie sporów między Umawiającymi się Stronami

1. Umawiające się Strony będą się starały rozstrzygnąć każdy między nimi spór odnośnie do interpretacji lub stosowania postanowień niniejszej umowy w drodze przyjaznych negocjacji.

2. Jeżeli spór nie może być w ten sposób rozstrzygnięty w ciągu sześciu miesięcy od daty zawiadomienia o powstaniu sporu, każda z Umawiających się Stron może przedłożyć spór trybunałowi ad hoc utworzonemu zgodnie z tym artykułem.

3. Trybunał arbitrażowy będzie złożony z trzech arbitrów i będzie utworzony w sposób następujący: w ciągu dwóch miesięcy od zawiadomienia przez Umawiającą się Stronę o jej życzeniu rozstrzygnięcia sporu w drodze arbitrażu każda Umawiająca się Strona wyznaczy po jednym arbitrze. Ci dwaj arbitrzy w terminie trzydziestu dni od mianowania drugiego arbitra uzgodnią trzeciego arbitra, który będzie obywatelem trzeciego państwa i który będzie przewodniczącym trybunału. Umawiające się Strony zatwierdzą przewodniczącego w ciągu trzydziestu dni od daty jego wyboru.

4. Jeżeli w terminach przewidzianych w ustępie 2 i 3 tego artykułu nie zostanie dokonana wymagana nominacja lub nie zostanie udzielone wymagane potwierdzenie, to każda z Umawiających się Stron może poprosić Prezesa Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości o dokonanie wymaganej nominacji. Jeżeli Prezes Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości nie może spełnić tej funkcji lub jeżeli jest on obywatelem jednej z Umawiających się Stron, nominacji dokona Wiceprezes, a jeżeli nie może on spełnić tej funkcji lub jeżeli jest obywatelem jednej z Umawiających się Stron, nominacji dokona najstarszy rangą sędzia Trybunału, który nie jest obywatelem jednej z Umawiających się Stron.

5. Przewodniczący musi być obywatelem państwa trzeciego, które utrzymuje stosunki dyplomatyczne z obydwoma Umawiającymi się Stronami.

6. Trybunał arbitrażowy podejmuje decyzje po wzięciu pod uwagę postanowień niniejszej umowy, zasad prawa międzynarodowego dotyczących danej

sprawy i powszechnie uznanych zasad prawa międzynarodowego. Trybunał podejmuje decyzje większością głosów i ustala również własną procedurę.

7. Każda Umawiająca się Strona ponosi koszty własnego arbitra oraz koszty jej udziału w postępowaniu arbitrażowym. Koszty przewodniczącego i pozostałe koszty ponoszą w równych częściach Umawiające się Strony, jeżeli nie uzgodniono inaczej.

8. Decyzje trybunału arbitrażowego są ostateczne i wiążące obie strony.

Artykuł 10

Konsultacje między Umawiającymi się Stronami

Umawiające się Strony na żądanie jednej z nich będą konsultować się w sprawach dotyczących interpretacji lub stosowania niniejszej umowy.

Artykuł 11

Postanowienia końcowe

1. Każda z Umawiających się Stron dokona notyfikacji drugiej Umawiającej się Stronie o zakończeniu obowiązującej u niej wewnętrznej procedury wymaganej przez prawo dla wejścia w życie niniejszej umowy. Umowa wejdzie w życie po upływie trzydziestu dni od daty otrzymania noty późniejszej.

2. Niniejsza umowa zostaje zawarta na okres piętnastu lat; pozostaje w mocy po upływie tego terminu, jeżeli jedna z Umawiających się Stron nie wypowie jej w drodze dyplomatycznej z rocznym wyprzedzeniem.

3. W odniesieniu do inwestycji dokonanych przed datą uprawomocnienia się wypowiedzenia, postanowienia niniejszej umowy pozostaną w mocy przez następny okres piętnastu lat od tej daty.

4. Niniejsza umowa ma zastosowanie bez względu na to, czy istnieją stosunki dyplomatyczne lub konsularne między Umawiającymi się Stronami.

Sporządzono w Warszawie dnia 5 lipca 1995 r. w dwóch egzemplarzach w językach polskim, hiszpańskim i angielskim, przy czym wszystkie teksty są jednako autentyczne. W przypadku rozbieżności przy interpretacji przeważający jest tekst angielski.

Z upoważnienia

Rządu Rzeczypospolitej Polskiej

W. Bartoszewski

Z upoważnienia

Rządu Republiki Chile

J. M. Insulza

PROTOKÓŁ

Przy podpisaniu Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej i Rządem Republiki Chile w sprawie wzajemnego popierania i ochrony inwestycji niżej podpisani pełnomocnicy uzgodnili dodatkowo następujące postanowienia, które będą traktowane jako integralna część wyżej wymienionej umowy:

Do art. 5:

- 1) Transfery dotyczące inwestycji dokonanych zgodnie z Programem Chile w sprawie Konwersji Długu Zagranicznego będą dokonywane zgodnie z przepisami specjalnymi ustalonymi w tym Programie;

- 2) Zainwestowany kapitał może być wytransferowany dopiero po upływie roku od jego wpływu na terytorium Umawiającej się Strony, chyba że jej ustawodawstwo zawiera traktowanie bardziej korzystne.
- 3) Uważa się, że transfer „bez zwłoki” będzie dokonany w ciągu okresu, jaki jest potrzebny dla spełnienia formalności związanych z transferami. Termin ten zaczyna się w dniu przedłożenia w należytej formie wniosku i w żadnym razie nie może przekroczyć trzydziestu dni.

Sporządzono w Warszawie dnia 28 listopada 1995 r. w dwóch egzemplarzach w językach polskim, hiszpańskim i angielskim, przy czym wszystkie teksty są jednakowo autentyczne. W przypadku rozbieżności przy interpretacji przeważa tekst angielski.

Z upoważnienia
Rządu
Rzeczypospolitej Polskiej

Z upoważnienia
Rządu
Republiki Chile

W. Bartoszewski

J. M. Insulza

- Po zaznajomieniu się z powyższą umową w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:
- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
 - jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
 - będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 6 grudnia 1999 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*
L.S.

Prezes Rady Ministrów: *J. Buzek*